

VROM-Inspectie
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

IPPC-vergunningen verouderen

Datum 2 augustus 2011

Colofon

VROM-Inspectie
Directie Uitvoering
Programma Prioritaire Bedrijven

Nieuwe Uitleg 1
Postbus 16191
2500 BD Den Haag

Publicatienummer: VI-2011-105

Deze rapportage is het resultaat van gezamenlijk onderzoek van de VROM-Inspectie en de Inspectie Verkeer en Waterstaat.

Deze publicatie is te downloaden via www.vrominspectie.nl

Inhoud

Samenvatting	4
Inleiding.....	6
1. Doelstelling en afbakening	7
1.1 Doel	7
1.2 Afbakening	7
2. Uitvoering	8
2.1 Doelgroep en steekproef	8
2.2 Beschrijving werkwijze.....	9
3. Resultaten	10
3.1 Wm-vergunningen.....	10
3.1.1 Algemene aspecten	10
3.1.2 Kwaliteit van Wm-vergunningen	12
3.2 Wtw- en Wvo-vergunningen	14
3.2.1 Overdracht van Wvo-vergunningen	14
3.2.2 Algemene gegevens	14
3.2.3 Kwaliteit van de Wtw- en Wvo-vergunningen	14

Samenvatting

In de afgelopen tien jaar zijn veel inspanningen geleverd door het bevoegd gezag en de bedrijven om de bestaande vergunningen in overeenstemming te brengen met de vereisten uit de IPPC-richtlijn¹. Na deze eerste aanpassing is het noodzakelijk dat de IPPC-vergunningen steeds opnieuw getoetst worden aan de actuele inzichten op het gebied van beste beschikbare technieken (BBT) en de daaraan verbonden emissie-eisen en zo nodig opnieuw geactualiseerd worden.

Om na te gaan of dit gebeurt hebben de VROM-Inspectie (VI) en de Inspectie van Verkeer en Waterstaat (IVW) in 2010 gezamenlijk een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit en de actualiteit van de IPPC-vergunningen.

Het onderzoek richtte zich op de IPPC-vergunningen waarvoor gemeenten en waterschappen bevoegd gezag zijn. Een IPPC-vergunning is van goede kwaliteit als zij voldoet aan de actuele BBT-inzichten, zoals vastgelegd in de Europese referentiedocumenten voor BBT (BREF²) en als de juiste emissie-eisen in overeenstemming met BBT zijn voorgeschreven. Zodra er een nieuwe BREF wordt gepubliceerd dient het bevoegd gezag de bedrijfssituatie opnieuw te toetsen aan de herziene BBT, zoals dat is omschreven in de BREF. De publicatie van een BREF is daardoor een natuurlijk moment om een vergunning te actualiseren.

Ook is onderzocht of de IPPC-vergunningen van indirecte lozingen op basis van de nieuwe Waterwet (Wtw), voorheen de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo), goed zijn overgedragen naar het bevoegd gezag Wet milieubeheer (Wm).

Voor dit onderzoek zijn 68 Wm- en 19 Wtw- of Wvo-vergunningen inhoudelijk beoordeeld. Het betreft vergunningen uit de IPPC-bedrijfs categorieën keramische industrie, levensmiddelenindustrie, oppervlaktebehandeling van metalen en kunststoffen en toepassing van organische oplosmiddelen. Voor deze bedrijfs categorieën zijn in de periode 2003 - 2009 nieuwe BREF's opgesteld. Het bevoegd gezag heeft intussen voldoende tijd gehad om de bestaande vergunningen te toetsen aan deze nieuwe referentiedocumenten, de NeR en zo nodig de IPPC-vergunning aan te passen.

De resultaten van het onderzoek laten zien dat gemeenten en waterschappen goed bekend zijn met de IPPC-richtlijn.

Verder is gebleken dat met name gemeenten niet altijd tijdig de IPPC-vergunningen actualiseren en de kwaliteit van de gemeentelijke vergunningen achterblijft.

Bij 38% van de beoordeelde Wm-vergunningen is na het verschijnen van de actuele BREF geen BBT-toets uitgevoerd en is de vergunning – indien nodig – niet geactualiseerd. Dit aandeel is overigens lager voor de beoordeelde Wvo/Wtw-vergunningen en bedraagt 26%.

Daarnaast zijn er tekortkomingen vastgesteld bij de vergunningen die wel tijdig zijn getoetst aan de nieuwe BREF's. Een deel van deze IPPC-vergunningen voldoet niet aan de actuele referentiedocumenten of een deugdelijke motivering ontbreekt waarom is afgeweken van de BREF's. Daarmee voldoen ze niet aan de IPPC-richtlijn. Hierbij valt op dat de omvang in tekortkomingen bij de Wm-vergunningen groter is dan bij de Wtw- of Wvo-vergunningen.

¹ IPPC staat voor Integrated Pollution Prevention and Control (Europese Richtlijn 96/61/EG, thans 2008/1/EC).

² BREF staat voor Best Available Technique (BAT) Reference document.

Bij minimaal de helft van de beoordeelde Wm-vergunningen zijn tekortkomingen geconstateerd op onder meer het gebied van de emissie-eisen, BBT-maatregelen, milieuzorgsysteem of meet- en registratiesysteem.

Van de beoordeelde Wtw-vergunningen en de voormalige Wvo-vergunningen is circa 74% kwalitatief in orde.

Uit het onderzoek blijkt verder dat de coördinatie bij de vergunningverlening tussen de gemeente (Wm) en het waterschap (Wvo/Wtw) doorgaans voldoende is ingevuld. Ook de overdracht van de Wvo-vergunningen van indirecte lozingen en de daarmee verbonden taken van het waterschap naar de gemeente is bij bijna alle beoordeelde dossiers uitgevoerd.

Tot slot, de IPPC-richtlijn is nu geïntegreerd in de Richtlijn industriële emissies. In deze richtlijn is opgenomen dat vergunningen van IPPC-bedrijven binnen vier jaar na de bekendmaking van nieuwe BBT-maatregelen moeten worden aangepast. Het bevoegd gezag is hiermee verplicht binnen deze termijn de vergunningen te toetsen aan de nieuwe BBT-maatregelen en zo nodig te actualiseren.

Inleiding

De IPPC-richtlijn verplicht de lidstaten van de Europese Unie om de milieubelasting door grote milieuvervuilende bedrijven te reguleren middels een integrale vergunning gebaseerd op de beste beschikbare technieken (BBT). In Nederland is de IPPC-richtlijn in de Wet milieubeheer (Wm) en destijds in de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) geïmplementeerd. De Wvo is sinds 22 december 2009 opgegaan in de Waterwet (Wtw)³. Bestaande Wvo-vergunningen voor directe lozingen op oppervlaktewateren worden nu aangeduid als Wtw-vergunningen. De indirecte lozingen die tot 22 december 2009 waren gereguleerd met een Wvo-vergunning moeten inmiddels zijn overgedragen aan het bevoegd gezag Wm en maken intussen onderdeel uit van de Wm-vergunning.

IPPC-vergunningen zijn Wm- en Wtw-vergunningen van bedrijven die onder de IPPC-richtlijn vallen. De richtlijn eist dat alle IPPC-vergunningen actueel gehouden worden en dat de actualisatie in overeenstemming moet zijn met BBT en de daaraan verbonden emissie-eisen. De BBT en de emissie-eisen zijn vastgelegd in Europese BBT referentiedocumenten (de zogenoemde BREF's) en in nationale documenten, zoals de oplegnotities van de Nederlandse emissierichtlijn lucht (NeR).

Bij eerdere onderzoeken van de VROM-Inspectie (VI) en de Inspectie Verkeer en Waterstaat (IVW) is gesignaleerd dat door het bevoegd gezag meer inspanningen geleverd moeten worden om de Wm en Wtw-vergunningen van bedrijven die onder de IPPC-richtlijn vallen actueel te houden. Zo is in het rapport 'Landelijke toezichtactie op Europese regels IPPC en E-PRTR 2009' de aanbeveling gedaan dat vervolgtacties van de Inspecties zich meer moeten richten op de kwaliteit van IPPC-vergunningen. Een IPPC-vergunning is van goede kwaliteit als zij voldoet aan de actuele inzichten op het gebied van BBT en de daaraan verbonden emissie-eisen.

De VI en de IVW hebben daarom gezamenlijk in 2010 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit en de actualiteit van de vergunningen van IPPC-bedrijven met gemeenten en waterschappen als bevoegd gezag. Hierbij is inhoudelijk getoetst of BBT en de emissie-eisen overeenkomstig de recente BREF's worden voorgeschreven. In dit rapport zijn de resultaten van dit onderzoek opgenomen.

³ De Wtw is per 22 december 2009 van kracht geworden. In tegenstelling tot z'n voorganger de Wvo, is de Waterwet niet meer van toepassing op indirecte lozingen (lozingen op rioolstelsels, vuilwaterriolen, hemelwaterriolen en ontwateringstelsels). De Wtw is van toepassing op lozingen die direct op het oppervlaktewater plaatsvinden en lozingen rechtstreeks op een communale rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI). Alle overige lozingen vallen onder de Wm en in sommige gevallen nog onder de Wet Bodembescherming, via het Lozingenbesluit bodembescherming. Voor veel indirecte lozingen zijn nu nog Wvo-vergunningen aanwezig. Deze vallen intussen onder de Wm-vergunning, waarbij voor de lozing van het afvalwater de voorschriften van de Wvo-vergunning nog van kracht zijn tot het moment dat de Wm-vergunning wordt geactualiseerd waarbij de afvalwatervoorschriften in de Wm-vergunning worden opgenomen.

1. Doelstelling en afbakening

1.1 Doel

Het doel van het onderzoek is:

- Het verkrijgen van een representatief beeld van de kwaliteit van IPPC-vergunningen van gemeenten en waterschappen voor de thema's wateremissies en luchtmissies van vooraf bepaalde categorieën IPPC-bedrijven met recent opgestelde BREF's.
- In kaart brengen of de IPPC-vergunningen van indirecte lozingen (dit zijn Wvo-vergunningen), na het van kracht worden van de Wtw op 22 december 2009, inmiddels goed zijn overgedragen aan en opgepakt door het Wm bevoegd gezag.

1.2 Afbakening

De onderstaande uitgangspunten gelden bij dit onderzoek:

- Het onderzoek is gericht op de kwaliteit van de vergunningverlening door gemeenten en waterschappen. De meest relevante provinciale IPPC-vergunningen worden getoetst in het kader van de wettelijke adviestaak van de VI. Verder is uit eerder uitgevoerde onderzoeken gebleken dat de kwaliteit van IPPC-vergunningen opgesteld door Rijkswaterstaat voldoende op orde is.
- Dit onderzoek richt zich vooral op de zogenoemde verticale BREF's. Deze beschrijven de BBT voor een bepaalde industrie of branche. Horizontale BREF's daartegen beschrijven de BBT voor activiteiten en installaties die in meerdere bedrijfstakken of branches voorkomen.
- Alle branches (IPPC-categorieën) met een verticale BREF vastgesteld tussen 2003 en 2009 zijn geselecteerd voor dit onderzoek. BREF's van vóór 2003 zijn niet meer volledig actueel op het gebied van de BBT-ontwikkelingen en zullen binnenkort geactualiseerd worden. Omdat het actualiseren van vergunningen na het verschijnen van een nieuwe BREF enkele jaren duurt, hebben pas verschenen BREF's (2009 en later) nog onvoldoende doorwerking in de vergunningen.
- Er is een representatieve steekproef genomen van de gemeentelijke Wm-vergunningen van bedrijven die vallen onder de geselecteerde branches. Door deze benadering kunnen ook algemene uitspraken gedaan worden over de actualisatie en kwaliteit van IPPC-vergunningen door gemeenten.
- Er is geen representatieve steekproef genomen van de Wtw-vergunningen van bedrijven die vallen onder de geselecteerde branches en met waterschappen als bevoegd gezag. De reden hiervan is dat het hebben van een lozingsvergunning geen criterium was voor het bepalen van de omvang van de steekproef.
- Bij dit onderzoek is de branche intensieve veehouderij uitgesloten. De effectuering van de BBT-maatregelen in deze branche is namelijk vanaf 2010 eenduidig geregeld in het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij. Met het besluit kunnen BBT-maatregelen via het handhavingsspoor direct afgedwongen worden, ook als in de vergunning de BBT-maatregelen niet zijn opgenomen. Hierdoor is de situatie voor de intensieve veehouderij wezenlijk afwijkend van de andere IPPC-branches.

2. Uitvoering

2.1 Doelgroep en steekproef

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van IPPC-vergunningen met gemeenten als Wm-bevoegd gezag waarvan redelijkerwijs verwacht mag worden dat de betreffende branchespecifieke BREF daarin is verwerkt. Dit is het geval voor vergunningen vallend onder branches (IPPC-categorieën) met een verticale BREF vastgesteld tussen 2003 en 2009.

In totaal zijn voor 28 bedrijfsbranches specifieke BREF's opgesteld (verticale BREF's). Hiervan zijn twaalf van vóór 2003 en twee van 2009 en later. Van de resterende veertien BREF's uit de periode 2003 - 2009 hebben er vier betrekking op branches waar ook gemeenten het bevoegd gezag is. Bij de overige tien branches is altijd de provincie het Wm bevoegd gezag.

Het onderzoek richt zich hiermee op:

- Branches die vallen onder de BREF voor de keramische industrie (Ceramic Manufacturing Industry; IPPC categorie 3.5).
- Branches die vallen onder de BREF voor de levensmiddelenindustrie (Food, Drink and Milk industries; IPPC categorie 6.4 a, b, c).
- Branches die vallen onder de BREF voor de oppervlaktebehandelende industrie (surface treatment of Metals and Plastics; IPPC categorie 2.6).
- Branches die vallen onder de BREF organische oplosmiddelen (Treatment Using organic solvents; IPPC categorie 6.7).

Niet ieder bedrijf dat behoort tot deze branches beschikt naast de Wm-vergunning ook over een Wtw-vergunning (voorheen Wvo-vergunning). Dit is afhankelijk van de wijze waarop het afvalwater wordt geloosd. De lozing op de gemeentelijke riolering wordt een indirecte lozing genoemd waarvoor inmiddels het Wm-bevoegd gezag verantwoordelijk is. Enkel bij de directe lozingen op oppervlaktewater kan nog een Wtw-vergunning worden aangetroffen.

Uit de gegevens van de landelijke IPPC-database is geen onderscheid te maken tussen directe lozingen (waarvoor de Wtw van toepassing is) en indirecte lozingen (waarvoor nu de Wm van toepassing is). Omdat dit onderscheid voor de selectie niet inzichtelijk was, zijn zowel indirecte lozingen als directe lozingen geselecteerd en beoordeeld.

De aselechte keuze van Wm-vergunningen uit deze branches/categorieën geeft geen representatief beeld van de Wtw-vergunningen. Gekozen is om per dossier wel een compleet beeld (lucht en water) te geven.

Uit de landelijke IPPC-database blijkt dat van de geselecteerde branches er 241 vergunningen zijn verleend door gemeenten.

Er is een aselechte steekproef van 68 Wm-vergunningen genomen voor een representatief onderzoek met een betrouwbaarheid van 95%. Aan de selectie van 68 Wm-vergunningen zijn 19 Wtw- of Wvo-vergunningen voor lozingen van afvalwater gekoppeld.

In onderstaande tabel 1 staan de aantallen geselecteerde vergunningen per categorie en bevoegd gezag.

IPPC-categorie	Aantal Wm-vergunningen	Aantal Wtw-vergunningen
Oppervlaktebehandeling (cat. 2.6)	33	2
Keramik (cat. 3.5)	7	1
Levensmiddelen (cat. 6.4)	25	16
Organische oplosmiddelen (cat. 6.7)	3	0
Totaal	68	19

Tabel 1: Aantal geselecteerde vergunningen per IPPC-categorie

2.2 Beschrijving werkwijze

Voor het onderzoek zijn inhoudelijke instrumenten ontwikkeld (zoals toetskaders en vragenlijsten), is een werkwijzer opgesteld en zijn instructies aan de uitvoerende inspecteurs gegeven. Het onderzoek is op uniforme en reproduceerbare wijze uitgevoerd.

Per onderzochte vergunning is een vragenlijst ingevuld. De bevindingen zijn mondeling en per mail teruggekoppeld aan het bevoegd gezag. Als bij het onderzoek van de vergunning is vastgesteld dat geen actuele BBT is toegepast en dat mogelijk de milieubelasting hierdoor te groot is, is aanvullend een brief met een verzoek tot aanpassing van de vergunning verstuurd aan het bevoegd gezag.

3. Resultaten

3.1 Wm-vergunningen

3.1.1 Algemene aspecten

Algemene IPPC-toets

Door middel van een algemene IPPC-toets moet het bevoegd gezag eerst vaststellen of een bedrijf onder de werkingssfeer van de IPPC-richtlijn valt of niet. Indien dit het geval is, moet worden nagegaan tot welke IPPC-categorie het bedrijf behoort. Vervolgens dient het bevoegd gezag na te gaan welke referentiedocumenten van toepassing zijn voor vaststelling van BBT en de daaraan gekoppelde emissie-eisen. Afhankelijk van de bedrijfsactiviteiten is het mogelijk dat een bedrijf onder meerdere IPPC-categorieën kan vallen.

IPPC-categorie	Aantal in steekproef	IPPC-toets uitgevoerd door gemeente	Juiste motivatie IPPC-categorie indeling	Juiste BREF toegepast
Oppervlaktebehandeling	33	27	26	21
Keramiek	7	6	6	6
Levensmiddelen	25	22	21	20
Org. Oplosmiddelen	3	3	3	2
Totaal	68	58 (85%)	56 (97%)	50 (86%)

Tabel 2: Algemene IPPC-toets

In totaal zijn 68 Wm-vergunningen inhoudelijk beoordeeld. Bij 85% van deze vergunningen is door de gemeente een IPPC-toets uitgevoerd. Bij de meeste door de gemeenten uitgevoerde IPPC-toetsen is de IPPC-categorie juist gemotiveerd (bij 56 van de 58 dossiers; 97%) en zijn de juiste referentiedocumenten (BREF's) vastgesteld (bij 50 van de 58 dossiers; 86%).

Enkele opvallende zaken zijn:

- Bij een aantal vergunningen van bedrijven in de branche oppervlaktebehandeling is ook het proces van thermisch verzinken beschreven. In deze gevallen is ook de IPPC-categorie 2.3c (thermisch verzinken) van toepassing naast de IPPC-categorie 2.6 (oppervlaktebehandeling). Bij drie vergunningen is geconstateerd dat de toedeling aan de categorie oppervlaktebehandeling (categorie 2.6) onvolledig of onjuist is. De toedeling is onjuist als alleen thermisch verzinken wordt toegepast en onvolledig als beide processen van toepassing zijn.
- Bij een vergunning van een bedrijf met oppervlaktebehandeling is het onduidelijk of het bedrijf überhaupt onder de werkingssfeer van de IPPC-richtlijn valt. De gegevens uit de aanvraag en de vergunning geven onvoldoende informatie om een definitieve uitspraak hierover te kunnen doen.
- Bij een enkele vergunning is vastgesteld dat het bedrijf onder de bevoegdheid van de provincie valt en niet onder de bevoegdheid van de gemeente.

Uitvoering BBT-toets door gemeenten

Onderzocht is of er sprake is van actualisatie van IPPC-vergunningen door gemeenten naar aanleiding van recente BBT-ontwikkelingen zoals vastgelegd in de BREF's. Er is sprake van een actuele IPPC-vergunning als een aantoonbare toetsing op BBT is uitgevoerd na het verschijnen van de recente BREF door het bevoegd gezag. Als bij deze toets blijkt dat de voorschriften niet meer voldoen aan BBT is een actualisatie van de vergunning nodig.

IPPC-categorie	Aantal in steekproef	Aantal geactualiseerd
Oppervlaktebehandeling	33	20
Keramiek	7	5
Levensmiddelen	25	15
Org. Oplosmiddelen	3	2
Totaal	68	42 (62%)

Tabel 3: Aantal geactualiseerde IPPC-vergunningen

Bij 42 van de 68 beoordeelde IPPC-vergunningen (62%) is na het verschijnen van de actuele BREF een BBT-toets uitgevoerd en is zo nodig de vergunning hierop aangepast door het bevoegd gezag. 26 IPPC-vergunningen zijn dus niet getoetst aan de actuele BREF.

Als de vergunning is geactualiseerd na de vaststelling van de recente BREF is altijd een IPPC-toets uitgevoerd door het bevoegd gezag. Het aandeel geactualiseerde vergunningen verschilt niet significant per onderzochte IPPC-categorie.

Algemeen kan worden geconcludeerd dat gemeenten en bedrijven inmiddels goed bekend zijn met de IPPC-richtlijn.

De 26 IPPC-vergunningen die niet zijn getoetst aan de actuele BREF zijn nader geanalyseerd.

Bij tien vergunningen is geen IPPC-toets uitgevoerd door het bevoegd gezag en is de kans groot dat zij niet voldoen aan de wettelijke eisen.

Bij de overige zestien vergunningen is wel een IPPC-toets uitgevoerd, echter vóór het verschijnen van de actuele BREF. Deze vergunningen voldoen hierdoor mogelijk niet meer aan BBT en de daaraan verbonden emissie-eisen van de actuele BREF (inclusief NeR).

Deze 26 vergunningen moeten spoedig aan een (nieuwe) BBT-toets onderworpen worden om te beoordelen of zij nu nog voldoen aan BBT en of de voorgeschreven emissie-eisen nog juist zijn.

Coördinatie tussen Wm- en Wtw-vergunning

Bij de vergunningverlening van IPPC-inrichtingen is de coördinatie tussen de Wm- en de Wtw-vergunning verplicht.

Bij een beperkt aantal IPPC-vergunningen (vijf) heeft geen coördinatie plaatsgevonden tussen de gemeente en destijds het waterschap, waarbij het bij twee vergunningen (categorie levensmiddelen industrie) directe lozingen betreft. De overige drie vergunningen hebben betrekking op indirecte lozingen.

Na het van kracht worden van de Wtw is het aspect coördinatie overigens alleen nog van toepassing op directe lozingen.

3.1.2 *Kwaliteit van Wm-vergunningen*

Milieuzorgsysteem

In de BREF's is vastgesteld dat het hebben van een milieuzorgsysteem (MZS) een BBT-maatregel is. Met behulp van een MZS kunnen de milieueffecten en milieurisico's van de bedrijfsvoering beheerst en verminderd worden.

Aan de hand van het Wm-dossier is onderzocht of het aannemelijk is dat bij het bedrijf een MZS is geïmplementeerd. Als in het dossier geen zaken zijn benoemd betreffende een MZS betekent dit echter niet dat er geen MZS bij het bedrijf aanwezig is. Het is namelijk niet toegestaan om een MZS in een vergunning als middel voor te schrijven. Een MZS kan wel door middel van doelvoorschriften in de vergunning opgelegd worden.

IPPC-categorie	Aantal in steekproef	Aantal IPPC-vergunningen met MZS
Oppervlaktebehandeling	33	17
Keramiek	7	3
Levensmiddelen	25	16
Org. oplosmiddelen	3	2
Totaal	68	38 (56%)

Tabel 4: Aantal IPPC-vergunningen met Milieuzorgsysteem (MZS)

In een wezenlijk aandeel (44%) van de onderzochte vergunningendossiers staan geen zaken benoemd betreffende een MZS, waardoor het niet aannemelijk is dat er feitelijk een MZS bij het bedrijf aanwezig is. Bedrijven die vallen onder de categorie Keramiek scoren hierbij het laagst, hier zijn bij 57% van de vergunningendossiers geen zaken benoemd betreffende een MZS.

Meet- en registratiesysteem

Bij de helft (49%) van de beoordeelde IPPC-vergunningen zijn tekortkomingen in voorschriften voor het meet- en registratiesysteem (MRS) vastgesteld.

De volgende tekortkomingen zijn hierbij geconstateerd:

- Het volledig ontbreken van voorschriften voor een MRS.
- Niet voor alle emissies zijn MRS-voorschriften opgenomen.
- De MRS voorschriften voldoen niet volledig aan de vereisten uit de NeR, door het ontbreken van de emissierelevante parameters.
- De meetmethode is niet vastgelegd.

Vergunningen zonder een goed en volledig MRS hebben overigens nadelige gevolgen op de kwaliteit van de rapportage van emissies in het kader van de Europese PRTR⁴ verordening.

Emissie-eisen en BBT-maatregelen

Tabel 5 laat zien dat bij 34% van de IPPC-vergunningen geen tekortkomingen zijn vastgesteld betreffende de luchtemissie-eisen en toegepaste BBT-maatregelen. Dit betekent dat bij 66% van de vergunningen wel tekortkomingen zijn vastgesteld. Bij een deel van de vergunningen zijn niet de juiste maatregelen of eisen opgelegd. Bij de overige vergunningen die intussen niet meer voldoen, is dit een gevolg van tussentijdse wijzigingen van de NeR. Zo is in 2008 de NeR aangescherpt betreffende de emissie-eisen van fijn stof. Hierop zijn veel vergunningen uit de onderzochte categorieën niet aangepast, waardoor de vergunning niet meer voldoet aan de huidige eisen. Een aanpassing van de vergunning kan vaak relatief eenvoudig geschieden, bijvoorbeeld door middel van een ambtelijke wijziging.

⁴ PRTR staat voor Pollutant Release and Transfer Register.

IPPC-categorie	Aantal in steekproef	Aantal IPPC-vergunningen in orde
Oppervlaktebehandeling	33	8
Keramiek	7	3
Levensmiddelen	25	11
Org. Oplosmiddelen	3	1
Totaal	68	23 (34 %)

Tabel 5: Aantal IPPC-vergunningen met juiste emissie-eisen en BBT-maatregelen

Bij de 42 IPPC-vergunningen (tabel 3) die na het verschijnen van de actuele BREF zijn getoetst en zo nodig aangepast door het bevoegd gezag zijn bij meer dan de helft tekortkomingen vastgesteld. Het feit dat een IPPC-vergunning is getoetst door het bevoegd gezag betekent niet dat deze ook voldoet aan de actuele BREF.

Uit tabel 5 blijkt verder dat in de bedrijfs categorie Oppervlaktebehandeling van metalen en kunststoffen het aandeel vergunningen dat voldoet aan de emissie-eisen en BBT-maatregelen zoals vastgelegd in de BREF's het laagst is (24%). Enkele illustratieve voorbeelden van de tekortkomingen in vergunningen van oppervlaktebehandelaars zijn:

- Bij een aantal vergunningen zijn niet voor alle relevante stoffen emissie-eisen opgenomen.
 - Bij een metaalbedrijf zijn de emissies bekend en zij voldoen aan BBT. In de actuele vergunning van 2008 is echter geen enkele BBT-afweging gedaan door het bevoegd gezag en ontbreken voor emissies naar de lucht alle emissievoorschriften. Hiermee is niet geborgd dat de emissies ook toekomstig blijven voldoen.
 - Bij een bedrijf met een actuele vergunning uit 2007 is alleen een emissie-eis voor fijn stof opgenomen, een juiste onderbouwing voor het niet opnemen van emissie-eisen voor de overige stoffen ontbreekt.
- Bij een aantal vergunningen is de opgenomen emissie-eis voor metalen en cyanides te ruim; de emissie-eis is deels meer dan een factor 10 te hoog. De installaties voldoen overigens wel aan BBT.

Overgangstermijnen

Bij ca. 10% van de 68 vergunningen (acht dossiers) zijn in de voorschriften maatregelen met overgangstermijnen opgenomen:

- Bij twee vergunningen is opgenomen dat het bedrijf een plan van aanpak moet maken om tot het vereiste BBT-niveau te komen.
- Bij twee vergunningen is een luchtemissie-onderzoek opgelegd, op basis waarvan aanvullende of verdergaande emissie-eisen en maatregelen opgelegd kunnen worden.
- Bij drie vergunningen zijn termijnen opgenomen voor vermindering van emissies naar waarden overeenkomstig de vereisten uit de referentiedocumenten.

In vijf van de acht dossiers is geen informatie over de naleving en handhaving van deze voorschriften met overgangstermijnen.

Besluit risico zware ongevallen (Brzo)

Door een aantal bedrijven van de branche oppervlaktebehandeling is onvoldoende informatie verstrekt over de hoeveelheden en de classificatie van de aanwezige gevaarlijke stoffen. Zo is bij drie bedrijven de hoeveelheid van de zeer giftige stoffen waterstoffluoride en chroomzuur onbekend. Hierdoor kan niet vastgesteld worden of deze bedrijven onder de werkingssfeer van het Brzo vallen en of er voldoende veiligheidsmaatregelen zijn genomen.

3.2 Wtw- en Wvo-vergunningen

3.2.1 Overdracht van Wvo-vergunningen

Tot 22 december 2009 waren de waterschappen het bevoegd gezag voor Wvo-vergunningen voor indirecte lozingen van IPPC-inrichtingen. Met het van kracht worden van de Wtw moeten de Wvo-vergunningen voor indirecte lozingen overgedragen worden aan het Wm bevoegd gezag.

Bij nagenoeg alle (dertien van de veertien) vergunningen met indirecte lozingen is gebleken dat het Wm-dossier van de gemeente ook de Wvo-vergunning bevat. Omdat water een nieuw thema is voor het Wm bevoegd gezag zijn er veelal werkafspraken gemaakt over het toezicht op de Wvo-vergunning en advisering bij vergunningverlening tussen de waterschappen en gemeenten. De overdracht van de Wvo-vergunningen en de daarmee verbonden taken is bij het merendeel van de beoordeelde vergunningen van indirecte lozingen goed uitgevoerd.

3.2.2 Algemene gegevens

In totaal zijn er naast de 68 Wm-vergunningen ook negentien Wtw/Wvo-vergunningen van waterschappen inhoudelijk beoordeeld. Vergunningen van levensmiddelenbedrijven zijn voornamelijk geselecteerd, omdat dit de branche is met naar verwachting de meest omvangrijke en mogelijk directe waterlozingen. Bij veertien vergunningen bleken het toch indirecte lozingen te zijn. Bij vijf vergunningen betroffen het directe lozingen die onder de Wtw vallen.

IPPC-categorie	Aantal in steekproef	Aantal indirecte lozingen	Aantal indirecte lozingen in orde	Aantal directe lozingen	Aantal directe lozingen in orde
Oppervlaktebehandeling	2	2	1	0	nvt
Keramiek	1	1	1	0	nvt
Levensmiddelen	16	11	9	5	3
Totaal	19	14	11	5	3

Tabel 6: Kwaliteit geactualiseerde Wtw- en Wvo-vergunningen

3.2.3 Kwaliteit van de Wtw- en Wvo-vergunningen

Bij 74% (veertien van de negentien) van de beoordeelde Wtw- of Wvo-vergunningen zijn geen tekortkomingen geconstateerd. 26% (vijf van de negentien) beoordeelde vergunningen voldoen niet, de tekortkomingen zijn:

- Bij drie vergunningen (indirecte lozingen) is geen BBT-toets uitgevoerd door het waterschap.
- Bij één vergunning is een indirecte lozing vergund, maar de lozingssituatie is al enige tijd gewijzigd in een directe lozing (aansluiting op een persleiding van een RWZI). Hierdoor voldoen de voorschriften niet meer, zo ontbreken bijvoorbeeld meet- en registratievoorschriften. Inmiddels is een nieuwe vergunning aangevraagd.
- Bij twee vergunningen zijn de voorgeschreven lozingseisen te ruim. Het betreft een vergunning van een indirecte lozing en een vergunning van een directe lozing.

Het aandeel vastgestelde tekortkomingen bij Wtw- en Wvo vergunningen is wezenlijk kleiner dan bij Wm-vergunningen.